

ÚTOK MECHANISOVANÉ DIVISE V NOCI PŘI ROZVÍJENÍ PRŮLOMU

Generál-major Ján Lipový

V krátkém pojednání rozvedu některé otázky týkající se rozvíjení útoku mechanisované divise v noci jako pokračování denního boje. Poukážu na to, jak na základě správného předvídání velitelů a štábů je možné včas organisovat a připravit boj v noci v průběhu útoku.

1. Zvláštnosti boje v noci

a) V noci je značně omezeno pozorování, zvláště v lese a za deštivé noci, kdy bude nutné pozorovat jen pomocí prostředků vidění v noci a získávat zprávy nasloucháním. V důsledku toho je snadno možné oboustranné překvapení. Je proto nutné, aby každý jednotlivec znal přesně své úkoly k zabezpečení organisovaného vedení boje i v případě nenačátého přepadení (součinnostní signály, povely a signály pro vedení palby, zvláště palby hromadné a p.).

b) V noci je ztížená orientace. Proto je nutná důkladná příprava pro vedení boje v noci. Je třeba prostudovat mapu, ráz terénu, osad, lesů, systém komunikační a znát orientační body a jejich souvislost s terénem.

c) Vzhledem k omezené viditelnosti a ztížené orientaci je účinnost palby menší. Zvláštního významu nabývá hromadné vedení palby všech zbraní s překvapením. Hromadná palba však musí být řízena, proto je nutné včas vydat přesné signály k jejímu zahájení a ukončení.

K udržení nepřetržitosti velení v uvedených podmínkách je nutno:

- vydat alespoň 3 až 4 hodiny před setměním (někdy i dříve) přesné úkoly jednotkám, útvarům a svazkům pro noční činnost (směr a pásmo útoku, cíl útoku a vymezení úkolu co do hloubky a času),
- dokonale sladit činnost jednotek, které spolupůsobí na plnění společného úkolu (časově, prostorově), přesně jim stanovit, kdy a na čem spolupracují, vymezit jejich palby na stycích, zabezpečit vzájemné rozpoznávání,
- určit součinnostní čáry, na kterých postupující jednotky na jednotlivých směrech naváží styk se sousedy a krátce upřesní svou činnost při postupu na další součinnostní čáru, vymění si krátce zkušenosti z předcházejícího boje (nové prostředky nepřítele, jakých používá nástrah, jeho aktivita a morálka),
- vydat přesné rozpoznávací signály, signály k řízení palby a vyžádání pomoci podpůrných jednotek, k označení předního okraje a p.,
- přesně vymezit stanoviště velitelů, osy jejich přemístění a způsob styku s nimi,
- pomoci podřízeným jednotkám v uspořádání co nejvýhodnější bojové sestavy pro boj v noci.

Štáby využívají doby, kdy jsou jednotky, útvary nebo svazky vyčleněny do druhých sledů, k získání poznatků z nočních bojů a předání jim poznatků získaných jinými jednotkami. Včasné předání zkušeností z nočního boje, získaných na jiném směru, má veliký význam pro bezprostřední přípravu nočního boje.

V průběhu nočního boje provádějí soustavnou kontrolu vojsk při plnění úkolů a včas poskytnout potřebnou pomoc v organisaci zabezpečení jednotek v boji.

Noční boj proti dennímu boji vyžaduje od vojáků ještě důraznějšího projevení bojových vlastností, jako je odvaha, iniciativa, pohotovost v boji, mistrovství v používání své zbraně, přísná kázeň, zvláště palebná, družnost, přesné plnění rozkazů svých velitelů, příkladná oddanost vlasti a pracujícím lidu, pro kterou je voják schopen až sebeobětování ve prospěch celkového vítězství nad nepřítelem.

2. Příprava útoku mechanisované divise v noci v sestavě střeleckého sboru

Mechanisovaná divise v útočném boji střeleckého sboru v soudobých podmínkách bude zpravidla prolamovat obranu nepřítele v prvním sledu. Zastihne ji proto první noc po celodenním boji při plnění důležitého úkolu — zakončit prolomení celé taktické hloubky obrany a rozvíjení útoku do hloubky obrany v součinnosti s ostatními divisemi sboru. Útok bude rozvíjet na směr hlavního úderu sboru a bude část úkolu dne sboru plnit v noci.

Pokládám za nutné poukázat na různé názory na vysvětlení úkolu dne. Jeden názor vymezuje úkol dne od svítání do setmění. Z toho vyplývá, že je nutné pro boj v noci vytyčit úkoly zvlášť jako samostatný výsek bojové činnosti vojsk. Přitom délka doby pro boj ve dne a v noci je různá podle ročního období, na př. v létě bude doba denní bojové činnosti o mnoho delší než noční a v zimních měsících tomu bude opačně. Druhý názor vysvětluje úkol dne jako dobu od svítání do svítání druhého dne. Předností tohoto názoru je, že je přibližně stejně vymezena časová délka úkolu dne (24 hod.) a úkol zahrnuje denní i noční činnost. Třetí názor ukazuje přímo astronomické vymezení dne (24 hod.) od 0.01 hod. do 24.00 hod. Je to vymezení úplně přesné, ale zahrnující světly den a dvě půlky noční činnosti. Pro praktické vymezení zdá se výhodnější názor druhý a pro přesné vymezení názor třetí. Názor první má mnoho nevýhod. Ve svém článku mám na mysli přesné astronomické vymezení dne. V této otázce by bylo záhodno, aby čtenáři časopisu vyjádřili v diskusi svá hlediska a své zkušenosti.

Divise dostávají zpravidla bližší úkol, další úkol a směr dalšího útoku. Po splnění dalšího úkolu bude jim úkol upřesněn, což bude zpravidla zahrnovat boj v noci — t. j. od setmění do svítání druhého dne. Je pochopitelné, že úkol pro boj v noci nedostane divise až při setmění, ale bude upřesněn již v průběhu dne.

Jak má velitel sboru a jeho štáb předvídat a připravovat útok mechanisované divise v noci?

Již při plánování boje velitel sboru a štáb sboru musí předvídat, v kterých prostorech budou divise prvního sledu bojovat v noci vzhledem k celkovému zámyslu boje. Na základě toho je velitel povinen při organisaci součinnosti prováděné při přípravě útoku zabývat se otázkami nočního boje. Zpravidla se na tuto otázku zapomíná a součinnost se sice organisuje až do splnění úkolu dne, ale nepřihlíží se k tomu, za jakých podmínek bude úkol splněn. Rovněž tak nebývá řešena otázka, co je vzhledem k boji v noci nutné, aby divise dosáhla do svítání druhého dne, co má zvláštní význam pro splnění úkolu druhého dne boje.

Při organizaci součinnosti je nutné, aby velitel sboru řešil:

- úkol mechanisované divise pro boj v noci celkově a úkol předstunutého odřadu divise zvláště,
- jakou sestavu divise zaujme pro boj v noci, vzhledem k pravděpodobnému pásmu útoku v noci,
- opatření bojového a materiálně technického zabezpečení útoku mechanisované divise v noci,
- opatření k osvětlení bojiště a zajištění pohybu v noci.

Konkrétně a přesně může velitel upřesnit tyto otázky:

- signály k vzájemnému rozpoznávání jednotek, které budou spolupracovat při útoku v noci, jejich rozpoznávací znaky, vyžádání palby dělostřelectva, podpory letectva, signály pro zásah záloh a speciálních oddílů (záchranných, odtarasovacích a p.);
- vytyčení součinnostních čar a součinnost útvarů a svazků po vyjití na tyto čáry;
- způsob přechodu z denní činnosti na noční a na co klást hlavní důraz při přechodu;
- činnost pěchoty a tanků do osvětlení bojiště a po jeho osvětlení;
- způsob podpory pěchoty a tanků palbou dělostřelectva, raketometů a ženijním vojskem do osvětlení bojiště a po jeho osvětlení;
- určení způsobu pohybu na komunikacích v pásmu útoku svazků v případě shozu atomové pumy nepřítelem nebo dělostřeleckého atomového přepadu a zamoření určené pochodové osy;
- činnost útvaru a svazků v noci v případě přechodů zamořeným terénem nebo při chemickém útoku.

Jsou-li uvedené otázky probrány při organizaci součinnosti, budou v průběhu útoku jen doplňovány, čímž se ušetří mnoho času pro řízení vojsk. Naopak, jestliže se na ně v přípravném období útoku zapomene, budou v průběhu boje řešeny narychlo a může být na některé opatření zapomenuto, což se pak odrazí v provedení útoku.

V přípravném období může již velitel mechanisované divise se svým štábem promyslet změnu bojové sestavy, kterou provede před setměním. Vojska mechanisované divise musí být schopna za útoku podat maximální fyzický výkon, zvláště při rozvíjení útoku v operační hloubce. Správně předvídací štáb však nesmí dopustit, aby byla vojska dovedena až k fyzickému zhroucení a bojová technika k technickému selhání. Za tím účelem bude již předem předvídat pravidelné střídání vojsk během boje, což zabezpečí nepřetržitost útoku.

Na příklad pro první den boje po zhodnocení pásma, ve kterém bude divise útočit v noci, je možné vzhledem k sestavě divise při zahájení útoku plánovat vyvedení jednoho mechanisovaného pluku do druhého sledu okolo poledne prvního dne boje. Vojskům tohoto pluku dát možnost odpočinout si, doplnit se a zreorganizovat po boji, provést krátké upřesnění příprav pro boj v noci a před setměním jej zasadit do boje na tom směru, na kterém divise plní hlavní úkol. Takto připravený pluk vejde do boje s čerstvými silami, naproti tomu nepřítel po celodenních bojích bude mít jednotky již unavené. Když převezme útok v nočním boji na směru hlavního úderu takto připravený pluk s posilovými prostředky, které byly obdobně pro boj v noci připraveny, bude umožněno ostatním útvarům divise provést částečné přeskupení a při využití jeho úspěchu postupovat v rychlejším tempu.

Je možné také řešení, které ovšem závisí na vývinu boje a situaci, že sbor zasadí střeleckou divisi druhého sledu před setměním s hlavním určením pro rozvíjení úspěchu v noci. Toto bude výhodné uskutečnit tenkrát, když divise prvního sledu v průběhu dne boje budou mít dostatečnou převahu nad nepřítelem a zabezpečují rychlé tempo útoku.

Rovněž tak v průběhu rozvíjení úspěchu v operační hloubce může nastat případ, že mechanisovaná divise bude po nočním boji vyvedena do druhého sledu, v průběhu dne po doplnění bude připravena pro boj v noci a zasazena do boje před setměním nebo až v noci. Zasazovat však druhé sledy již za tmy má mnoho nevýhod a může přijít v úvahu jen ve zcela výjimečných případech, kdy jediné tento způsob může přinést úspěch v boji. Štáb musí v průběhu celého boje správně předvídat průběh boje a zabezpečit pravidelné střídání vojsk a poskytnout jim odpočinek a čas pro organizaci nočního boje. To je jeden ze způsobů, jak se projevuje pevné řízení vojsk v průběhu boje a zabezpečení úspěšné činnosti v noci. Obdobně je tomu i s činností předsunutého odřadu, který zpravidla po zasazení bojuje až k dosažení cíle armádní operace. Účinnější však bude, když štáb divise bude ve vhodné době organisovat jeho vystřídání podle vývinu situace. V některé situaci, kdy předsunutý odřad úspěšně plní úkol a kdy, vzhledem k jeho vzdálenosti od hlavních sil by nebylo vhodné jej střídat, bude ponechán v činnosti dva i více dní. V jiném případě, když byl zastaven a překonal těžké boje po dojití hlavních sil, bude vhodné jej vystřídát a připravit čerstvý, který bude zasazen, až hlavní síly odpor nepřítele zlomí.

3. Činnost štábu mechanisované divise a štábu střeleckého sboru k zabezpečení útoku v noci

Úkolem štábu mechanisované divise při rozvíjení útoku do hloubky obrany nepřítele je včas navrhnout a provést opatření k vyčlenění jednotek (útvárů) určených pro boj v noci a vydat jim bojová nařízení, která budou obsahovat tyto údaje:

- a) který útvar a kde se soustředí a jaké je jeho určení;
- b) pravděpodobná čára zasazení pro boj v noci, směr a pásmo útoku v noci a čeho má do rána dosáhnout;
- c) posilové prostředky pro boj v noci, kde jsou nebo kde a kdy budou útvaru k dispozici,
- d) jaké prostředky má k dispozici pro osvětlení bojiště nebo zvláštní bojové prostředky, kterých bude k jeho podpoře použito (chemické, plamenometné, atomové, přepravné, speciální stroje a p.); (viz pozn. 1),
- e) připravené signály a rozpoznávací znaky mezi útvary, které budou při noční činnosti spolupracovat;
- f) opatření materiálně technického zabezpečení a odpočinku.

Štáb řídí činnost jednotek a útvarů, které se zúčastní nočního boje tak, aby byly včas a v nejvýhodnějším místě soustředěny k noční činnosti, řídí jejich bojovou přípravu a provádí opatření k zabezpečení jejich činnosti, aniž čeká na požadavky.

Při tom:

- a) usměrňuje činnost hloubkového průzkumu na získání zpráv z pásma předpokládané noční činnosti (komunikace, možnost pohybu mimo ně, vybudované opěrné body nepřítele, rozmístění záloh nepřítele, připravenost vojsk nepřítele pro noční boj a kde jsou jednotky zvláště cvi-

čené pro boj v noci, vhodné prostory pro použití vlastních atomových nebo chemických zbraní;

b) včas připraví útvarům určeným pro noční činnost technické prostředky usnadňující boj v noci. Bude to záloha aut a řidičů k doplnění útvarů unavených dlouhodobou nepřetržitou činností a působících na směr hlavního úderu divise, přísun dostatečného množství osvětlovacích granátů a raket; prostřednictvím leteckého návodčího upozorní na směr činnosti útvarů divise podporující letecké jednotky, které prostory bude nutné osvětlovat v noci; doplní opotřebované prostředky (v autech, tancích, na dělech pro řízení střelby atd.); opatří přes štáb armády světlomety, když budou k jejich použití výhodné podmínky.

c) vydá včas nařízení útvarům dělostřelectva, vyčleněným k podpoře boje v noci, k zaujetí palebných postavení přímo za prvním sledem pěchoty včas, ještě za světla, aby si do setmění připravily prvky pro střelbu v noci a potřebnou zásobu munice (včetně chemické a osvětlovací);

d) v průběhu dne vyčlení, shromáždí a připraví pro činnost v noci potřebné jednotky pořádkové služby a odřadu k zabezpečení pohybu. Tyto jednotky do obdržení rozkazu provedou materiální a organizační přípravu:

— důstojníci a poddůstojníci odřadu k zabezpečení pohybu prostudují podle mapy pásmo předpokládané noční činnosti, komunikační síť, prostory nevýhodné pro pohyb (močály), seznámí se se všemi objekty na komunikacích i s nejbližšími zdroji materiálu k jejich obnově, zjistí možné objezdy, připraví si materiál pro vytyčování pochodových os v noci (bílé terče, světélkující směrovky, stanoviště směrníků — ve dvojicích — jeden řídí provoz, druhý jej chrání a p.);

— jednotky pro organizaci pořádkové služby připraví štáb tak, že jim vytyčí regulační úseky a pásma, určí místa pro shromažďování opozdělých jednotlivců, jednotek a vozidel a způsob jejich odevzdání. Řídící orgány pořádkové služby informuje o krycích jménech a označení jednotek, které v daném úseku budou působit, přezkouší znalost osad, ko-

Poznámka 1.

Při přípravě osvětlení bojiště vychází z těchto možností osvětlovacích prostředků:

osvětlovacích raket lze používat u pěších jednotek k zabezpečení vedení přesné palby na odpor nepřítele, na který není výhodné provádět zteč, anebo když očekáváme setkání s vlastními jednotkami (s průzkumem, s výsadkáři, s parťáky a p.). Jinak je výhodnější provést zteč bez osvětlení;

osvětlovací granáty 122 a 152mm houfnic osvětlují terén po 25 až 30 vteřin v okruhu o 1,5 km. Nepřetržitého osvětlení se dosáhne střelbou baterie (čty) každých 20 až 25 vteřin. Baterie může osvětlit úsek terénu v šířce do 3 až 4 km a v hloubce 1 až 1,5 km;

leteckých osvětlovacích pum se používá k osvětlení terénu hlavně pro potřebu průzkumného letectva. Některých druhů však lze výhodně použít i k osvětlení bojiště ve prospěch pozemních jednotek, na př. SAB-100-55-, doba hoření 4,5 minuty, osvětlení terénu o poloměru 1,5 až 2 km; SAB-100-75, doba hoření 6 až 7 minut, osvětlení terénu jako SAB 100-55.

K oslepení pozorovatelů, obsluhy samostatných zbraní, děl pro přímou střelbu nebo k osvětlování bojiště odrazem světla od nízkých mraků se může použít světlometů.

Světlomet 150 cm — střední donos 4 až 6 km, maximální donos 10 km, doba hoření 2 hodiny. Pro svůj objem je značně zranitelný (váha 4650 kg). Pro oslepení pozorovatelů musí být umístěn tak, aby neosvětloval vlastní útočící tanky a pěchotu, aby tím neodhalil výhodné cíle pro palbu nepřítele;

munikačních směrů a důležitých bodů v terénu, o kterých budou v průběhu nočního boje podávat informace bojujícím jednotkám;

e) zabezpečí, aby ke všem jednotkám, které se zúčastní nočního boje, pronikly smlouvené signály a prověří jejich znalost;

f) zabezpečí doplnění útvarů municí, ochrannými prostředky a bojovými prostředky, provedení hygienické očisty, výměnu filtrů a stravování vojsk.

Mezitím co štáb provádí uvedenou přípravu vojsk pro noční boj, velitel divise vydá velitelům útvarů ústní bojový rozkaz pro boj v noci, ve kterém může být na př. uvedeno

- zhodnocení činnosti nepřítele (zvláště pokud jde o taktiku nočního boje),
- údaje o činnosti vlastních vojsk, která budou působit v noci před divisi, činnost sousedů,
- zámysl pro činnost v noci,
- bojový úkol útvarů, přidělené prostředky, způsob plnění úkolu (čeho dosáhnout v nočním boji hlavními silami, předsunutým odřadem), velitelské stanoviště a přesná osa jeho přemístění, odpovědnost za styk v nočním boji,
- úkoly podpůrných vojsk (dělostřelectva, letectva, ženijního vojska, světlometných jednotek),
- nařízení pro bojové zabezpečení (doplnění denních nařízení),
- součinnostní signály.

Obsah tohoto rozkazu bude hlavně záležet na konkrétní situaci a úkolech divise.

Je mnoho opatření, která musí štáb divise předvídat a uskutečňovat, aby vojska dostávala včas úkoly a aby byla usměrňována ve své činnosti. Za tím účelem je nutné, aby štáb a hlavně náčelník štábu využívali všech dokumentů, ve kterých je plánován boj, především bojového rozkazu, a podle nich usměrňovali další činnost vojsk.

Po obdržení úkolu velitel divise s veliteli útvarů spolu s veliteli posilových prostředků provede krátkou organizaci součinnosti, na které řeší:

- konkrétní otázky součinnosti vzhledem k nastávajícímu nočnímu boji a podle předpokládaného rázu nočního boje (zakončení obklíčení nepřítele a jeho zničení, zdolání obranného pásma nebo vodní překážky, vzetí opěrného bodu, přeprav z chodu a p.,
- upřesnění součinnostních čar, hlavně pro zastavení palby mezi jednotkami, které postupují vstřícnými směry, aby obklíčily nepřítele. Při zakončování obklíčení nepřítele v noci musí být tato otázka zvláště pečlivě probrána a upřesněna;
- způsob osvětlení bojiště, orientačních bodů, doba osvětlení a činnost jednotek a vzájemná spolupráce do osvětlení bojiště a po jeho osvětlení,
- upřesnění součinnosti se sousedy, hlavně při obklíčování nepřítele. Je však výhodnější, aby každá divise útočila na přesně vymezeném směru s navázáním styku na součinnostních čarách. Mechanisovaná divise musí být připravena vést noční útok v plné své síle, zvláště když to může vést k úplnému rozdrčení nepřítele.

Na základě přesně vytyčeného úkolu si velitelé všech stupňů připraví azimuty podle směru postupu a k zajištění jeho dodržení.

4. Vedení nočního útoku mechanisovanou divisí

Po provedení všech příprav pro noční boj v průběhu denního boje před setměním jsou zasazeny pro boj v noci připravené a odpočínuté části sil mechanisované divise, mající za úkol zabezpečit nepřetržitost útoku ve směru hlavního úderu v průběhu noci. Způsob boje útvarů nebo divise bude mít své odlišnosti vyplývající z účelnosti použití druhů vojsk v noci.

Tanky, které ve dne předjížděly na vzdálenost až 200—400 m před pěchotu a »táhly« ji za sebou, v noci útočí přímo v sestavě pěchoty. I když budou vybaveny přístroji pro vidění v noci, bude kromě toho nutné zabezpečit přímou ochranu tanků výsadky pěchoty a ženistů pro poskytnutí okamžité podpory při překonávání překážek a odporů nepřítele. Za tím účelem ženijní technika musí být přisunuta blíže k tankům první linie, při čemž podpora palbou tanků a samohybných děl druhé linie bude možná jen ve výjimečných případech, aby nedošlo k zranění pěchoty doprovázející tanky první linie. Kromě toho musí být provedeny zvláštní součinnostní opatření s tanky druhé linie s pěchotou postupující před nimi, aby tanky nenajely do jejich řad, t. j. musí být přesně vymezen směr postupu tanků 2. linie. Na těchto směrech nesmí postupovat pěchota, anebo jen tehdy, jsou-li učiněna přesná opatření pro dorozumění se s tanky, které za ní postupují.

Pro vedení přímé i nepřímé palby dělostřelectva je nutno každé dělo, hlavně protitankové, vybavit přístrojem k zabezpečení zamíření i ve tmě.

K zabezpečení pohybu jednotek a udržení směrů útoku je nutno nejméně v četách zajistit průvodce z vojáků znajících místní situaci nebo vojáky mající již vypěstované schopnosti orientace v noci (lovce, lesníky a p.).

Od setmění je nutné věnovat zvýšenou pozornost soustavnému provádění maskovacích opatření noční činnosti vzhledem k tomu, že i nepřítel má prostředky pro vidění v noci, a to prostředky radiolokační i přístroje založené na infračerveném záření.

Proti radiolokačním prostředkům se vojska chrání tím, že

a) využívají přirozených masek, t. j. hluchých prostorů, ve kterých nemohou být zaměřeny (odvrácené svahy, rokle, cesty v hlubokých úvozech nebo vedoucími v alejích). Proto v přípravě na činnost v noci je nutné pečlivě prostudovat mapu, po případě vyhodnotit neviditelné prostory;

b) používají umělých masek proti zaměření (svislé masky z drátěných sítí s malými oky $0,5 \times 0,5$ cm) k překrytí bojové techniky.

Materiál, který má být skryt před pozemními radiolokátory, nesmí být ponechán na povrchu terénu. Musí se umístit v zákopech;

c) umísťují chráněný objekt poblíž místních předmětů, neboť radiolokátor není schopen rozeznat dva předměty stojící blízko sebe (tank, dělo, nákladní auto, umístěné blíže než 10 m od lesa, budovy a p. nebudou radiolokátorem zjištěny). Z toho důvodu je výhodné postupovat v proudech podél okrajů lesů, alejí a p.;

d) provádějí metalisaci maket. Vhodným umístěním t. zv. »koutových« nebo »úhlových« odražečů vln je možné uvést nepřítele v omyl o skutečném rozmístění bojové techniky;¹⁾

¹⁾ Viz článek inženýra plukovníka Moždíka v tomto čísle Vojenské mysli str. 83 až 87.

e) vytvářejí radiolokační poruchy rušícími radiolokačními přístroji, které v nepřátelském radiolokátoru vytvoří světelný závoj (zamlžení).

Uvedené druhy maskování mají (zvláště poslední tři) značný význam pro znemožnění přesné činnosti nepřátelského letectva. Tímto způsobem bude omezena možnost napadení říditelnými střelami nebo atomovou pumou shozenou s letounu v noci.

Při činnosti v noci musí však být i značná pozornost věnována maskování proti průzkumu prováděnému infračervenými paprsky. Infračervené paprsky málo pronikají sklem, vodou a tepelnými izolátory. I dým je značnou překážkou pro infračervené záření, záleží ovšem na velikosti částecek, které dým vytvářejí. Čím větší a hustější, tím větší překážka pro zaměření. Na příklad déšť a sněhová vánice jsou pro infračervené paprsky těžko prostupné. Této okolnosti je účelné využít pro aktivní činnost právě za uvedených podmínek.

Když není možné objekt, který máme maskovat, umístit v dostatečně přirozené masce, pak umělé masky musí být voleny tak, aby byly schopny odrážet infračervené záření stejně jako odrážejí přirozené pozadí (přirozenou zeleň rostlin).

Je nutno, aby si velitelé všech stupňů uvědomovali tyto okolnosti v každém druhu bojové činnosti a dovedně jich využívali k vlastní ochraně více než doposud.

V nočním boji má důležité místo organizace průzkumu v prostoru předpokládané noční činnosti. Boj mechanisované divise při rozvíjení úspěchu v operační hloubce a zvláště v noci je charakterisován nenadálými srážkami s nepřítelem. V nočním boji při nenadálé srážce s nepřítelem vítězí ten, kdo je dříve připraven k boji. Za tím účelem je nutné při dobré bojové přípravě vojsk chopit se ihned iniciativy. Hlavně velitelé všech stupňů musí zahájit řízení boje krátkými rozkazy (povel), aby jednotky již od zahájení boje cítily své řízení a prudkým úderem za podpory hromadné palby pěchotních zbraní, bodákem a granátem přikročily ke zteči a k ničení nepřítele. Jedině při rychlém využití překvapení úderem maxima sil je možné očekávat při střetnutí s nepřítelem v noci úspěch. Váhavost a zasazení jen části sil jsou první podklady neúspěchu nočního boje. K předjetí překvapení nepřítelem na nejmenší míru a získání podkladů pro včasnou přípravu zahájení boje, je nutné ještě za dne organisovat důkladný průzkum a po setmění ho ještě zesílit, hlavně k získání zpráv o nepříteli v hloubce (o zálohách a jejich možnostech). Hlavní tíhu průzkumu v hloubce bude mít průzkumný prapor mechanisované divise. Jeden z důležitých úkolů, které bude plnit, bude narušení velení nepřítele, a tím také nejvíce přispěje k ovlivnění nočního boje.

V důsledku toho průzkumný odřad nebo průzkumné skupiny vysílané průzkumným praporem budou přepadávat velitelská stanoviště, spojovací uzly, místa přistávání spojovacích letounů, budou rušit radiový provoz, přerušovat linkové spojení a znemožňovat činnost styčných důstojníků a spojovacích orgánů. Průzkumných orgánů se bude dále používat i k vytyčování orientačních bodů v hloubce obrany nepřítele osvětlovacími raketami, po případě i zakládáním signálních a osvětlovacích požárů. Dále bude důležité, aby podávaly zprávy o terénu, zvláště o komunikacích v místech nepřechodných pro tanky a p. Úkoly pro přímou potřebu

jednotek a útvarů prvního sledu plní průzkumné rotý útvarů, které mají za úkol

- odhalit složení, činnost, sílu a úmysl nepřítele v dotyku,
- upřesnit prostory rozmístění záloh, stanoviště orgánů velení, postavení dělostřelectva a místa pro osvětlovací prostředky,
- odhalit připravené zátarasy, hlavně protitankové a chemické, a místa připravená k zapálení,
- odhalit prostředky nepřátelského speciálního průzkumu, jako radiolokátory a p.,
- odhalit činnost diversantů, výsadek a zničit je,
- po celou bojovou činnost, t. j. i v noci odhalovat možnosti nepřítele použít zbraní hromadného ničení a upřesňovat prostory jejich rozmístění.

Neméně důležitá je činnost odřadu k zabezpečení pohybu, který se pohybuje za průzkumem a zabezpečuje již postup předsunutého odřadu. Odřad k zabezpečení pohybu musí být v noci vybaven jinými prostředky pro vytyčování komunikací a průchodů než ve dne. I jeho metoda činnosti musí být odlišná, proto je nutné, aby náčelník štábu mechanisované divise v součinnosti s ženijním náčelníkem včas organizoval postavení odřadu, který bude působit v noci, a poskytl odřadu možnost přípravy k činnosti ve dne. Podobně tomu bude s předsunutým odřadem. Nově vytvořené jednotky budou mít nejen čerstvé síly, ale i zvláštní prostředky potřebné pro činnost a boj v noci, a tím se stanou výhodnější.

Je třeba, aby mechanisovaná divise při rozvíjení útoku v noci v operační hloubce, kdy často bude přecházet v pronásledování, postupovala takovým tempem jako ve dne. Jen tak může nepřítele překvapit, neponechat mu iniciativu ani v noční činnosti. Toto je možné uskutečnit jen, když budou provedena opatření k zajištění tohoto postupu, a to

- zasazení pro noc čerstvých jednotek, zvláště jednotek průzkumných a odřadů k zabezpečení pohybu, a jednotek prvního sledu, které působí na směru hlavního úderu divise v noci. Čerstvý předsunutý odřad bude zasazen podle vývoje situace. Jednotky, které se pro boj v noci připravily, doplnily se, organizovaly součinnost, zaujaly výhodnou sestavu pro boj v noci a přitom si odpočinuly, budou schopny dosáhnout požadovaného tempa. Vyvedením do druhých sledů a záloh jednotek bojujících celý den bude dána možnost těmto jednotkám připravit se k boji následujícího dne. Tím bude zajištěna nejen nepřetržitost útoku, ale i rychlé tempo;
- připravení prostředků pro boj v noci a příslušných druhů vojsk, které budou těchto prostředků používat;
- promyšlení štábem možnosti velení v noci a včasná organizace opatření k jeho provádění;
- organizace hladkého provádění pořádkové služby pro boj v noci, která má určité odlišnosti proti činnosti pořádkové služby ve dne (opozdilce nestačí jen informovat, kde je jejich útvar, ale i dovést je k tomuto útvaru, pevně uzavřít nebezpečné prostory, aby do nich nevstoupily postupující jednotky, udržet prostory vyhrazené pro dělostřelectvo nebo jiné útvary).

Při střetnutí s nepřítelem při postupu mechanisované divise v noci je často nejvýhodnější, aby čelní jednotky se zahájením hromadné palby

z pušek a samopalů současně postupovaly s celou bojovou sestavou a nezastavily se. To ovšem vyžaduje důkladnou bojovou přípravu a pohotovost velitelů. Tento způsob přináší však daleko více úspěchů než zahnutí a vyčkávání. Když však postupující jednotky narazí na nepřítele, který již zaujal obranu, a tato obrana nebyla překonána z chodu, pak je výhodné přisunout dělostřelectvo pro přímou střelbu a tanky a při krátkém osvětlení bojiště, které si provede pěchota sama svými prostředky, provést krátký, ale soustředěný úder. Příprava nesmí trvat dlouho, protože i nepřítel provádí průzkum naší sestavy. Často bude výhodné zahájit zteč současně s dělostřeleckou podporou a osvětlit bojiště až po vniknutí do postavení nepřítele, kdy jeho odpor byl již zlomen, aby mohla být na něho vedena soustředěná a organizovaná palba. Rovněž tak je nutné uvážit, zda budou tanky přímé podpory pěchoty útočit s rozsvícenými nebo zhasenými reflektory. Když bude terén v prostoru odporů nepřítele osvětlen založením požárů u nepřítele a nebudou v něm zvláštní překážky, jako strže a p., bude výhodnější pěchotě i tankům útočit bez použití vlastního světla. V tomto případě je však nutné, aby pěchota poskytla přímou ochranu tankům.

V případě, že se podaří jednotkám mechanizované divise ovládnout v nočním boji přechod vodního toku nebo předmostí na něm, potom je výhodné v první fázi boje neosvětlovat bojiště na předmostí, aby tak nebylo prozrazeno nepříteli místo a síla jednotek na předmostí, a temnoty využít k překračování vodního toku na širším úseku. Když však byl již na předmostí vyveden dostatek sil a prostředků, hlavně protitankových děl, a nepřítel se připravuje provést protizteč, potom již bude účelné osvětlit bojiště k zabezpečení ničivé palby dělostřelectva proti útočícím tankům nepřítele.

Při každé bojové činnosti v noci, při útoku, pronásledování, přechodu vodních toků nebo obkličovacím boji, je nutné, aby velitelé a štáby svazků pamatovali na organizaci a udržení dobytého terénu. Pro udržení každého důležitého bodu v terénu, který byl vlastními jednotkami ovládnut, zvláště podél komunikací, je nutné vyčlenit část sil, třeba jen střelecké družstvo, k jeho udržení. Rovněž tak je nutno chránit každé palebné postavení dělostřelectva nebo rozmístění týlových zařízení proti možnému útoku nepřítele, který byl ponechán pro činnost v noci v našem týlu, nebo nestačil odejít a hodlá tak učinit v noci. Při útoku takovýchto jednotek a jednotek nepřipravených k odrazení nenadále zteče nepřítele, může dojít k největší desorganizaci, a tím i k ztrátám.

Dále je třeba pamatovat na některá zvláštní opatření k ochraně vlastních vojsk. Nepřítel se bude rovněž připravovat k zapálení osad, lesíků a p., aby osvětlil bojiště a přitom založeným požárem ztížil postup našich vojsk. Je proto důležité mít v čelních útvech a útvech druhých sledů, záloh a týlových zařízení organizované protipožární odřady k rychlému hašení požárů pro nás nevýhodných. Vzhledem k tomu, že vidíme na malou vzdálenost, bude náhlé vkročení do zamořených prostorů způsobovat větší překvapení ve vlastních řadách. Je proto účelné domluvit na noční boj světelné signály pro chemický poplach a vytyčení prostorů zamořených chemickými látkami a průchody v nich.

Nejúčinnějším opatřením proti napadení nepřítele ze vzduchu bude udržování přísné světelné kázně při pohybu na komunikacích i mimo ně a zvláště při rozmístění jednotek mimo boj. Nic tak neprozradí místo

a činnost jednotky jako světlo, zvláště při přesunech a odpočinku, což vzápětí přivolává palebné zásahy nepřítele. Právě na dodržování světelné kázně je nutné v soudobých podmínkách zaměřit zvýšenou pozornost při bojové přípravě vojsk.

Závěr

Ve svém krátkém příspěvku jsem se zabýval jen některými otázkami nočního boje a bylo by žádoucí, aby se do studia otázek nočního boje zapojilo více čtenářů Vojenské mysli, aby tak byly zevšeobecněny zkušenosti nás všech.

Při zabezpečování noční činnosti vojsk je nutné

- využít všech technických prostředků usnadňujících boj v noci a osvojit si dovednost maskování proti těmto prostředkům;
- osvojovat si návyky velitelů i štábů v přípravě jednotek pro boj v noci, v zabezpečení včasného střídání jednotek, a tím nepřetržitosti útoku ve dne i v noci ve vzrůstajícím tempu;
- připravovat vojska k noční činnosti, hlavně pokud jde o dodržování maskovací kázně, iniciativy a pohotovosti.

Dosažením větší dovednosti ve vedení nočního boje zabezpečíme i zvýšení bojeschopnosti naší armády k vedení boje v soudobých podmínkách.

Poznámka redakce

Vzhledem na důležitost ovládnutí organizace řízení a provádění nočního boje v soudobých podmínkách vedení války je třeba věnovat ve vojenském tisku zvýšenou pozornost otázkám tohoto boje. Potvrzují to i zkušenosti z nedávné války v Koreji, které je třeba ze všech dostupných pramenů studovat. Velitelé a štáby našich svazků měli v letošním roce dost příležitosti získat četné praktické zkušenosti v organizaci a řízení nočního boje. K dalšímu zdokonalení velitelů a štábů v organizaci a řízení nočního boje je třeba se navzájem seznámit se získanými zkušenostmi, upozornit na dosavadní nedostatky a naznačit nevyřešené problémy souvisící s nočním bojem a způsoby, jak by je bylo možno řešit.

Redakce Vojenské mysli vyzývá proto velitele svazků a příslušníky jejich štábů, aby zasílali stručně vyjádřené své zkušenosti, připomínky, dotazy souvisící s nočním bojem a diskusní příspěvky k článkům na tuto tematiku ve Vojenské mysli uveřejňovaným.